

Tervetuloa,
Teidän Majesteettinne

SUOMEN KUNINGAS

KATARINA BAER
KUVAT PEKKA ELOMAA

Suomen kesän ensimmäinen päivä. Kaksi hävittäjää lentää halki sinisen taivaan.

Kuusi tyttöä odottaa Helsinki-Vantaan lentokentän tuloaula 3:ssa. Heillä on yllään kansallispuvut ja käsissään Suomen ja Saksan pienoisliput.

Tyttöjä jännittää.

"Bitte schön", harjoittelee kahdeksanvuotias **Essi Granholm**. Hän on saanut tehtäväkseen ohjentaa kielokimpun arvovieraalle.

Finnairin kone AY 006 New Yorkista laskeutuu kiitoradalle kello 8.45, viisi minuuttia etuajassa. Tytöt järjestetään riviin lasiovien eteen niin, että vieras ei mitenkään voi vahingossa kävellä ohi.

Ensimmäiset matkustajat alkavat saapua laukkuineen ja kärryineen.

Mutta kuka heistä on odotettu vieras? Ei ainakaan tämä pullea pukumies, joka viipottaa tyttöjen ohi kännykkäänsä uppoutuneena. Eikä tuo ylimielinen pitkätukka.

Kulua tovi, eikä ketään enää tule. Tytöt odottavat.

Lasiovet aukeavat jälleen.

Esiin tulee nuori mies ruskeassa vakosamettitakissa, siniruutuisessa paidassa, kellertävissä housuissa ja ruskeissa nahkakengissä. Pää on laelta paljas. Ruskeat silmät pälyävät. Musta kassi keikkuu olalla.

< Siinä hän lopultakin on.

> Kansantanssiryhmä Hintukoiden tytöt toimivat vastaanottokomiteana. Se on jännittävä tehtävä.

Kuningas ajaa city bikella ohi linnan, joka voisi olla hänen.

Komea mies.
Kuningas.
"Oh, no! Please, give me a break!"
kuningas huudahtaa englanniksi, kun hän näkee tytöt. Mutta hetkessä hän toipuu hämmennyksestä ja alkaa jutella:
"Keitä nämä suloiset tytöt oikein ovat? Voi, kuinka te olette ihania! Ovatko nuo kukat minulle? Ei voi olla totta!"
Ai keitä tytöt ovat? He ovat Hintukoita pääkaupungin karjalalaisista nuorista. Essi Granholm astuu esiin, niiaa, ojentaa kielot, ja sanoo lähes kuiskaten: "Bitte schön."
"Danke, danke", kuningas sanoo nau-
raen ja rutistaa tyttöjä.
Valtiovierailu, vaikkakin epävirallinen, on alkanut.

Kesällä 1918 Suomen johtajat päät-
tivät, että Suomesta tulisi kunin-
gaskunta. Verinen sisällissota oli
juuri päättynyt. Johtajat pelkäsivät Venäjää

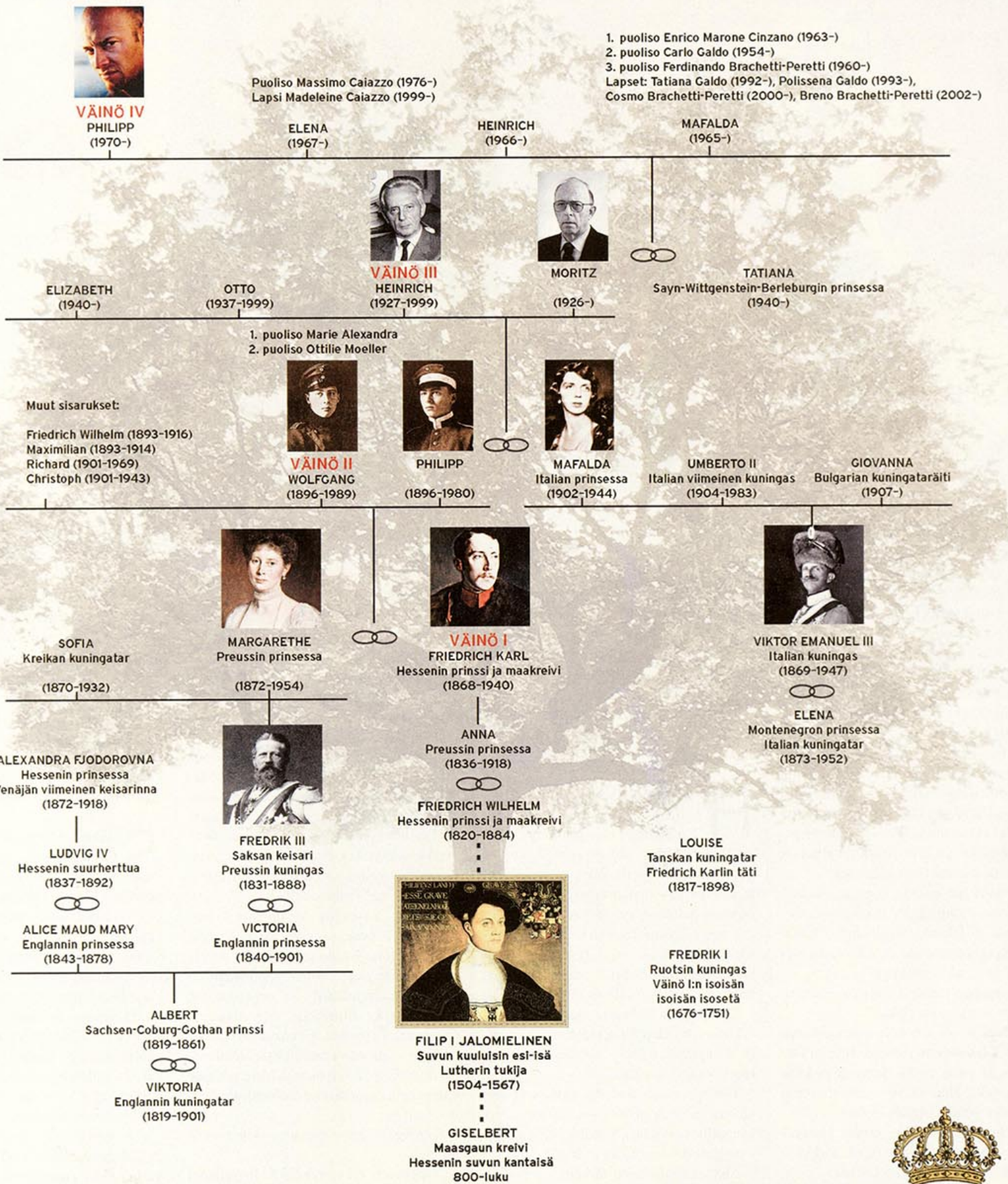
HÄNEN KOKO NIMENSÄ
ON PHILIPP ROBIN
PRINZ UND LANDGRAF
VON HESSEN.

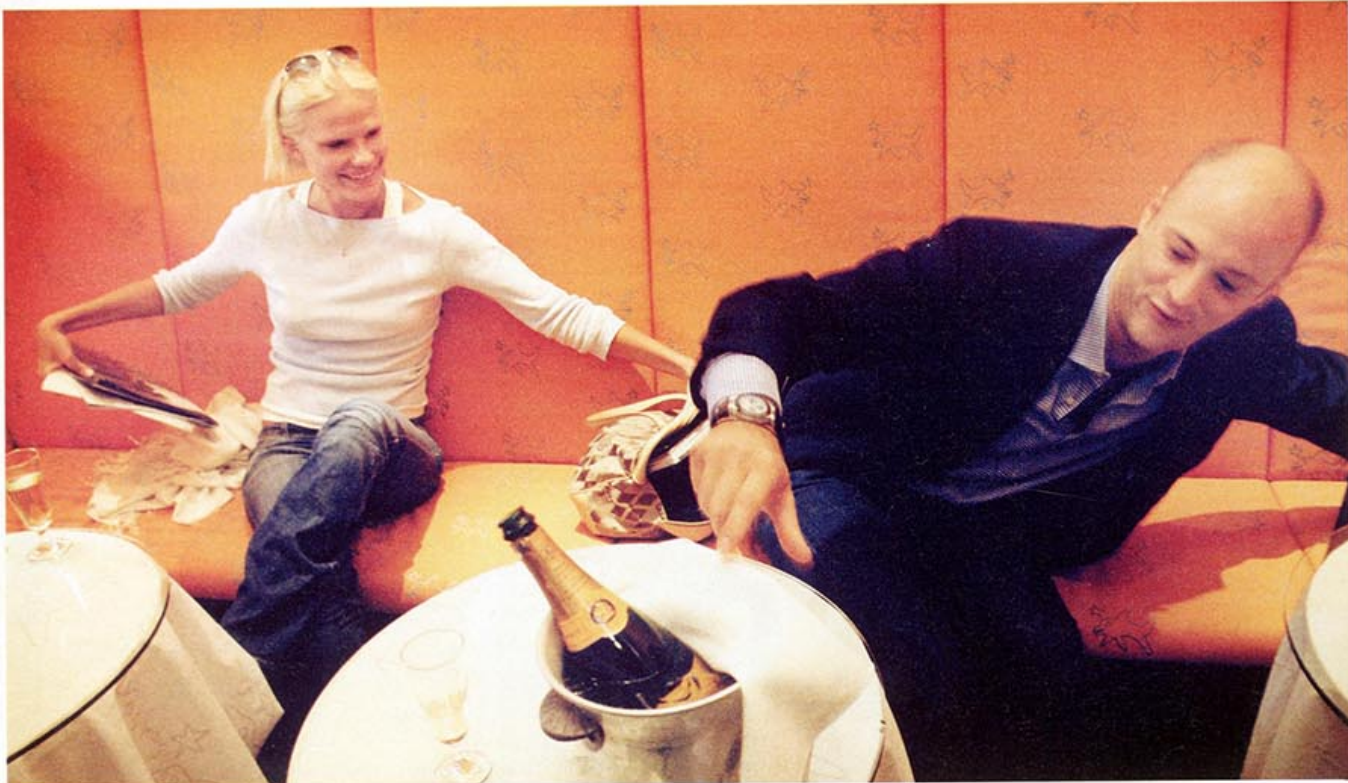
ja bolshevismia. He ajattelivat, että sak-
salainen prinssi Suomen valtaistuimella
sitoisi Saksan Suomen turvaksi.
Lokakuun yhdeksäntenä päivänä vuon-
na 1918 eduskunta valitsi Suomen kunin-
kaan. Valittu oli Hessenin prinssi, ja hänen
nimensä oli **Friedrich Karl**.

Jos vuonna 1918 sovittua kruununper-
imyysjärjestystä olisi noudatettu näihin
päiviin saakka, olisi Suomella nyt järjes-
tyksessä neljäs kuningas.
Eikä hän olisi kuka tahansa, vaan juuri
tämä komea saksalainen, jonka tavaroita
pakataan vihreään Volkswagen Caravel-
leen lentoaseman parkkipaikalla.
Hänet olisi kruunattu Suomen kunin-
kaaksi uuden vuosituhannen alkaessa.
Hänen koko nimensä on Philipp Robin
Prinz und Landgraf von Hessen. Se nimi
siis lukee hänen passissaan. Nimi on upea,
mutta itse hän ei tee numeroa hienosta su-
vustaan.
Philipp von Hessen on 31-vuotias. Hän
on 188 senttimetriä pitkä ja painaa 85 ki-
loa. Hän asuu nykyisin New Yorkissa. Hän
on Friedrich Karlin pojanpojan poika.
Kuukausiliite kutsui hänet vierailulle
Suomeen. Suostuttelu ei ollut vaikeaa.
"Se on hauska idea, mutta eihän jutusta

vain tule vakava?" hän kyseli puhelimesta
kevättalvella Manhattanilta.
Hänellä oli yksi toivomus, joka oli
oikeastaan käsky. Se liittyi vastaanottoon
lentokentällä.
"Oletteko hulluja, ei punaista mattoa!
Minähän olen tavallinen pulliainen!"
Kansallispukuihin puetusta pikkutyt-
töjen vastaanottokomiteasta ei siis voitu
kertoa hänelle etukäteen.
Vihreä pikkubussi kaartaa Man-
nerheimintielle. Keskipenkin va-
semmassa laidassa istuu Suomen
kuningas.
Hän on mainiolla tuulella, vaikka takana
on raskas lento.
"Tehkää minulle mitä vain, mutta olkaa
kilttejä. Niin, ja minulla olisi yksi pyyntö:
tarjotkaa silliä ja snapsia. Niitä ei New
Yorkissa saa."
Hän silmäilee auton ikkunasta hajamie-

34. sukupolvi Giselbertin jälkeen

Suomen kuningas on ammatiltaan muotivalokuvaaja. Hän on kuvannut New Yorkissa malli Essi Metsäkalliota, joka sattui olemaan samaan aikaan käymässä Suomessa.

”EN MINÄ OLE
KUNINGAS.
KUTSUKAA MINUA
PHILIPPIKSI”,
KUNINGAS SANOO.

lisesti valtakuntaansa. Koko Suomi on tänään yhtä auringonpaistetta.

”Olen ollut täällä kerran aikaisemmin”, hän sanoo yllättäen.

Kun hän oli kuusitoista, perhe teki kesälomamatkan Pohjoismaihin.

”Muistan vain, että ajelimme Suomessa ympäriinsä, ehkä viisi kuusi päivää. Oli hirveästi hyttysiä.”

Tuolla lomamatkalla kuningas ei vielä tiennyt mitään siitä, että hän olisi voinut olla Suomen kruununperillinen. Hän kuuli asiasta isältään vasta kymmenkunta vuotta sitten. Isä ei aiemmin ollut tullut kertoneeksi. Hienon suvun historiassa on riittänyt niin paljon kummallisia käänteitä.

”En minä ole mikään kuningas, kutsukaa minua Philipiksi”, kuningas sanoo, kun auto jo lähestyy keskustaa. ”Eihän kukaan perheestäni ole edes koskaan halinnut Suomea kuninkaana!”

Samassa hän menee hiljaiseksi ja jatkaa: ”Ai niin, paitsi Fredrik I.”

Fredrik I oli Ruotsin kuningattaren **Ulriika Eleonooran** puoliso. Hän hallitsi Ruotsia ja siten myös Suomea pitkään 1700-luvulla. Hän oli Suomen kuninkaan isoisoisän isoisän isoisän isosetä.

Puhelin soi. Kuningas kaivaa kännykkinsä esiin. Se on Nokian 6210, hoikka ja pitkulainen. Soittoääni on Bachia.

”Tyylini mukainen”, kuningas virnuilee ja vastaa. Kun saksankielinen puhelu loppuu, kuningas ilmoittaa:

”Olen Nokia-riippuvainen, se on paras.” Kuningaalle esitellään nähtävyyksiä. Eduskunta tulee näkyviin, samoin VR:n makasiinit, Kiasma ja Sanomatalo.

”Mediatalo, siis. Se näyttää keskeneräiseltä. Vieläkö sitä rakennetaan?” kuningas kysyee.

Hotelli Tornin vastaanottovirkailija esittää kysymyksen tiskinsä takaa: ”Smoking or non-smoking?”

”Non-smoking, valitettavasti”, kuningas huokaa. ”Lopetin kaksi vuotta sitten, ja joka päivä kaipaen tupakkoimista. Aina baarissa haluaisin sytyttää savukkeen.”

Kuninkaan seurueeseen kuuluu Kuukausiliitteen muotitoimittaja, tv-juontajanakin tunnettu **Jaakko Selin**. Vasta nyt kuningas huomaa, mitä Selinillä on jalassaan.

”Vau, todella makeat housut”, hän sanoo. Housut on värjätty epätasaisesti niin, että ne näyttävät nahalta. Lahkeet levenevät muodikkaasti alaspäin.

Tähän asti on tiedetty vain, että kuningas on ammatiltaan valokuvaaja. Nyt hän paljastaa lisää: ”Minähän olen alalla. Työskentelen muotikuvaajana.”

Ammatinvalinta on tärkein syy siihen,

miksi kuningas on asunut neljä vuotta New Yorkissa. Hänellä on kaksi- ja puolivuotinen koulutus hotelli- ja ravintola-alalta, mutta hotellin pyörittäminen ei houkutellut. Ei, sillä: ”Valokuvaus on intohimoni.”

Hän asuu Manhattanin kalliilla alueella Upper East Sidessa. Vuokraemäntä on kerännyt asuntoon **Jean-Michel Basquiatin** taidetta. Mustien slummista huipulle nostettu Basquiat oli viime vuosisadan lopun merkittävimpiä yhdysvaltalaisitaiteilijoita.

”On todella etuoikeus elää niiden taulujen keskellä”, kuningas sanoo innoissaan.

Hänellä ei ole omaa valokuvausstudioita, vaan hän käyttää kuvauksiinsa vuokrastudioita. ”Vuokrat ja asunnot ovat niin järkyttävän kalliita Manhattanilla.”

Suomen kuningas on jo saavuttanut menestystä uudessa ammatissaan. Hän on työskennellyt huippukuvaaja **Annie Leibowitzin** assistenttina. Kuninkaan otamia kuvia on julkaistu Saksan *Voguess*a, brittiläisessä *Tatlerissa*, saksalaisessa *Petrassa*, Espanjan *Gentlemen's Quarterlyssa* ja monissa amerikkalaislehdissä. Merkittävimmäksi työkseen hän mainitsee kampanjan italialaiselle muotitalolle *Emilio Puccille*.

Kuningas sanoo olevansa kunnianhimonen.

”Haaveilen menestyksestä. Tavoitteeni

on saada kuvia Italian Vogueen. Se on luultavasti maailman tärkein muotilehti.”

Muotikuvaajana hän liikkuu luonnollisesti suihkuseurapiireissä. Tunteekohan hän muotimaailman kuuluisuuksia?

”Tunnen **Oscar de La Rentan** ja **Kenneth Lanen**, hän on minun ja isäni erittäin hyvä ystävä, tunnen **Carolina Herreran** ja **Jil Sanderin**, joka tosin ei ole enää alalla”, hän kertoo iloisesti.

”Huippumalleja en tunne niinkään. Minähän olen vasta aloittelija.”

Suomen kuningas polkee pyörää. On lounasaika, valkokaulestytöläiset ovat kansoittaneet Esplanadin puiston. Nuori saksalainen rämistelee city bikella heidän välistään kohti Kaupatoria.

Jos Friedrich Karl olisi saapunut marraskuussa 1918 Suomen kuninkaana Helsinkiin, hän olisi ajanut tätä samaa reittiä kuuden hevosen vetämissä loistovaunuissa. Niin oli suunniteltu. Molemmiin puolin olisi ollut suomalaisten ja saksalaisten sotilaiden muodostamia kunniakujuja. Kirkonkellot olisivat kumahdelleet ja soittokunnat soittaneet.

Nyt kaikki on toisin. Suomenlinnan lauttaterminaalin edessä soittaa jazz-orkesteri. Kauppatorilla haisee kala. Turistit

tungeksivat, lokit kirkuvat.

”Vaikea uskoa, että on tavallinen arkipäivä”, kuningas pohtii ja riisuu takin.

Äkkiä hän kysyy: ”Onko Helsingin edustalla saari, jossa on linnoitus?”

”Kävimme siellä syömässä. Söin parasta keittoa, jota olen ikinä syönyt.”

Hänen vanhempansa erosivat, kun hän oli kolmivuotias. Vanhemmat eivät ole menneet uusiin naimisiin, vaan he asuivat ja kasvattivat lapsensa yhdessä. Suomenmatkallakin oli koko perhe.

”He ovat parhaat ystävät keskenään.”

Äiti on ammatiltaan sisustussuunnittelija ja juuriltaan puoliksi ruotsalainen. Hänen nimensä on **Tatiana Prinzessin zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg**. Nykyisin hän asuu osin Mallorcalla, osin kuninkaan lapsuudenkodissa Pohjois-Saksassa.

”Hauska ja seurallinen, tyypillinen ruotsalainen”, kuningas sanoo äidistään.

Isä, **Moritz Landgraf von Hessen**, taas asuu puoliksi Roomassa, puoliksi Wolfsgartenissa Frankfurtin lähellä.

”Rento ja mukava, ei lainkaan snobi.”

Kruununperimyksessä on kiemuransa. Isä Moritz on Suomen kuninkaaksi valittu Friedrich Karlin pojanpoika, mutta hän ei olisi koskaan ollut Suomen kuningas. Hänen poikansa olisi perinyt valtakunnan sedältään Heinrichilta, joka kuoli lapsenomana marraskuussa 1999.

Kuningas astelee rauhallisesti Kaisaniemen puistossa arvopuiden alla. Hävittäjät lentävät taas halki sinisen taivaan. Puolustusvoimien *Ilma*

2002 -sotaharjoitus jatkuu.

”Suoritin asepalveluksen ilmatorjuntajoukoissa. Mutta sanonpa vain: jos sota syttyisi, juoksisin kauas pois.”

Kuningas nousee mäen päälle kohti yliopiston kasvimuseota. Eräiden tietojen mukaan rakennuksesta suunniteltiin vuonna 1918 kuninkaan virka-asuntoa. Se olisi siis ollut saksalaisen vieraan lapsuudenkoti.

Vanha rakennus tulee esiin lehtimetsikön takaa.

”Sehän on ihan kuin sisäoppilaitos, jota kävin!” kuningas huudahtaa.

Von Hessenin perheen lapset aloittivat kukin neljätoistavuotiaana sisäoppilaitoksen. Vaikka kouluun ei ollut kuin puolen tunnin ajomatka heidän lapsuudenkodistaan Pohjois-Saksassa, he kävivät kotona vain viikonloppuisin.

Kuningas on perheensä kuopus. Perheen esikoinen **Mafalda** on opiskellut teatteripuvustusta ja -lavastusta. Hän asuu Roomassa. **Heinrich** asuu Frankfurtissa ja johtaa perheen liikeyrityksiä. **Elena** on graafikko ja asuu Milanossa.

”Meillä on hyvät välit, mutta emme me soitele toisillemme päivittäin.”

Mafalda on naimisissa, jo kolmatta kertaa. Elenalla on poikaystävä, ja Heinrich on kihloissa.

Entä onko kuninkaalla tyttöystävää?

Hän ei halua vastata, ja mitäpä sitä tivata. Suomalainen media ei tietenkään halua tehdä isoja otsikoita kuninkaansa yksityisasiasta.

”Naimisiin? Tietysti jonakin päivänä.”

Yliopiston kasvimuseo olisi voinut olla kuninkaan lapsuudenkoti.

KUKA OLISI PERINYT SUOMEN KRUUNUN?

SUOMEN EDUSKUNTA ei ehtinyt säätää kruununperimyslakia. Suomellahan oli kuningas parin kuukauden ajan vuonna 1918. Hän ei edes koskaan käynyt maassa.

Jos Suomi olisi kuitenkin pysynyt kuningaskuntana, kuka olisi perinyt kruunun ensimmäisen kuninkaan jälkeen?

Ensimmäinen kruununprinssi oli selvä. Kuninkaaksi valittu Friedrich Karl (1868-1940) ei nimenenyt seuraajakseen elossa olevista pojistaan vanhinta vaan toiseksi vanhimman, **Wolfgangin** (1896-1989).

Miksi hän teki niin, siitä on kaksi eri tulkintaa. Toinen mairittelee kuninkaan vanhin-ta elossa ollutta poikaa **Philippiä** (1896-1980), toinen panettelee häntä.

Suomalainen tutkija **Anders Huldén** ja Friedrich Karlin pojanpoika **Friedrich von Hessen** kertovat kirjoissaan, että Friedrich Karl halusi Philippin jatkavan suvun päämiehenä Saksassa, koska se tehtävä oli niin tärkeä.

Tutkija **Vesa Vareksen** kirjassa *Kuninkaan tekijät* esitetään toinen käsitys. Sen mukaan Philippin harkintakyky epäiltiin. Kirjassa kerrotaan, että eräs suomalainen monarkisti oli muistellut prinssi Friedrich Karlin maininneen, että Philipp ei voinut tulla kyseeseen, koska hän oli täysin ”apoliittinen”, siis epäpoliittinen henkilö.

Kun tutkijat ovat pohtineet mahdollisia myöhempiä kruununperillisiä, he ovat olettaneet, että Suomen kuninkaaksi olisi edelleenkin valittu toiseksi vanhin poika. Kruununprinssi Wolfgang kuoli lapsettomana. Siten hänen vanhemman veljensä Philippin toiseksi vanhin poika **Heinrich** (1927-1999) olisi perinyt valtakunnan. Heinrichillakaan ei ollut lapsia. Suomen kuninkaaksi olisi siis vuonna 1999 kruunnattu Heinrichin vanhemman veljen **Moritzin** nuorempi poika Philipp, joka kävi kesäkuussa Suomessa Kuukausiliitteen kutsumana.

Muotikuvaaja Philipp von Hessen vahvistaa, että myös hänen perheellään on se käsitys, että hän olisi perinyt Suomen kuninkaan kruunun.

Vesa Vares kuitenkin arvioi, että jos Suomesta olisi todella tullut kuningaskunta, kruununperimysjärjestys olisi luultavasti säädetty toisin. ”Mutta se on arvaus”, hän sanoo. Vareksen mielestä myös suku olisi alkanut pitää omaa kuningaskuntaa arvokkaampana kuin suvun päämiehen tehtävää Saksassa.

Jos kruununperimysjärjestys olisi siis laadittu niin, että vanhin poika perii kruunun, olisi Suomen kuninkaana nyt muotikuvaaja Philipp von Hessenin isä, 76-vuotias Moritz Landgraf von Hessen. Ja hänen jälkeensä kuninkaaksi tulisi Philippin vanhempi veli, 35-vuotias **Heinrich von Hessen**, bisnesmies, jota lähipiiri kuvaa vähän totiseksi mieheksi mutta rehdiksi.

Entäpä jos tasa-arvon aate olisi vallannut kuningaskunnan niin kuin se teki Ruotsissa 1970-luvun lopussa? Ruotsissa säädettiin laki, joka vei prinssi **Carl Philipiä** valtakunnan ja teki hänen isosiskostaan **Victoriasta** kruununprinsessan.

Siinä tapauksessa Suomen kruununprinsessa olisi nyt muotikuvaaja Philippin vanhin sisko, 37-vuotias **Mafalda**. Hän on italialainen atelisiulkkis, seurapiirikaunotar. Mafalda on suorittanut loppututkinnon New York Universityssä, hän opiskeli teatteripuvustusta ja -lavastusta. Muotikuvaaja Philipp von Hessen kuvaa siskoaan hauskaksi ihmiseksi.

Mafalda meni ensimmäisen kerran naimisiin 24-vuotiaana vuonna 1989. Puoliso oli italialaisaatelinen **Don Enrico Marone Cinzano**, jonka suku tunnetaan vermuteistaan. Häitä vietettiin Hessenien suvun linnassa Cronbergissä. Lapseton avioliitto päättyi vuonna 1991. Vielä samana vuonna Mafalda solmi toisen avioliittonsa Lutjenburgissa **Carlo Galdon** kanssa. Heille syntyi kaksi tytärtä, **Tatiana** ja **Polissena**. Ero tuli kesällä 1999, ja seuraavan vuoden syyskuussa Mafalda avioitui Roomassa kolmannen kerran. Nykyinen puoliso on kreivi **Ferdinando Brachetti-Peretti**. Tällä on kaksi lasta edellisestä avioliitostaan. Pariskunnalla on myös kaksi yhteistä lasta: pikkupojat **Cosmo** ja **Breno**, joka syntyi viime huhtikuussa.

Kreivi Brachetti-Perettin suku omistaa merkittävän italialaisen öljy-yhtiön API:n.

Sihteeri Gianni Coati esittelee kuninkaalle Italian suurlähettilään yksityisresidenssiä.

Kuningas hassuttelee Villa Hjeltin portailla. Täällä hän olisi voinut leikkiä lapsena.

Puolison ei tarvitse olla hienoa sukua: ”Ei minulla tietenkään ole mitään ennakko-vaatimuksia.”

Kasvimuseon pääsisäänkäynti on peitetty muoveilla, sillä rakennuksessa aloitellaan remonttia. Kuningas kiertää talon ympäri. Takaovella seisoo rakennusyritys NCC:n mies **Esa Nyrhinen**.

”Tervetuloa”, Nyrhinen sanoo englanniksi ja kättelee.

Sisällä on pölyistä. Lattioilla lojuu pape-ritolloja, vihreällä kankaalla päällystettyjä tuoleja on siellä täällä pinoissa. Pöytiä on tönitty yhteen. Linoleum haisee.

Nyrhinen tahtoo tietää, kuka vieras oikeastaan on.

No tuota, itse asiassa hän on Suomen kuningas.

”Siis joku Väinö, vai?”

Väinö-nimeä ei koskaan käytetty vakavasti Suomen kuninkaasta, mutta kyllä Nyrhinen on tavallaan oikeassa: tässä se Väinö on, Väinö IV.

Ensimmäisen kerran Väinö-nimi esiintyi ilmeisesti jossakin lehtipakinassa 1920-luvulla. Se jäi suomalaisten mieliin.

Kuningashankkeeseen liittyy muitakin myyttejä. Huhujen mukaan senaattori **Paasikivestä** piti tulla kreivi Paasikivi. Kaupunkitarinoihin kuuluu ehkä myös Kaisaniemen kuninkaanlinna. Hyvä niin, sillä kuningas on vajonnut koulumuistoihin:

”Olen ihan kananlihalla. Kuulen selvästi sanat: oletko tehnyt läksysi?”

Suomen kuninkaan vihreä Volkkari ajaa Tehtaankatua. Numero 32:ssa, Italian lipun alla, odottaa kaksi miestä: **Gianni Coati** ja **Stefano di Vittorio**.

Villa Hjelt on Italian suurlähettilään **Pietro Lonardon** yksityisresidenssi. Siitä piti tulla Suomen kuninkaan yksityisasunto vuonna 1918. Se olisi siis ollut kuninkaan toinen lapsuudenkoti.

Suurlähettiläs **Lonardo** on matkoilla. Sihteeri Coati ja hallintopäällikkö di Vittorio toimivat kuninkaan vierailun aikana hänen sijaisinaan.

Kuningas on mielteliäs, ja hänellä on siihen hyvä syy: ”Perheeni ja Italian poliitikot eivät ole oikein hyvissä väleissä”, hän sanoo autossa.

Hänen isoäitinsä oli Italian kuninkaan **Viktor Emanuel III:n** tytär **Mafalda**.

KUNINKAAN
ISOÄITI KUOLI
BUCHENWALDIN
KESKITYSLEIRISSÄ.

Toisen maailmansodan jälkeen Italiasta tuli tasavalta, eikä kuningasta ja hänen miespuolisia jälkeläisiään päästetty sen koommin Italiaan. Vasta tänä vuonna italialaiset muuttivat lakia niin, että miehet pääsevät taas maahan.

Mafaldalle kävi lopulta huonosti. **Hitler** kidnappautti hänet kostoksi siitä, että hänen isänsä oli erottanut **Mussolinin**. Mafalda kuoli Buchenwaldin keskitysleirissä.

”Emme me ole niistä asioista juuri kotona puhuneet. Se oli vastenmielinen, karmea historian jakso”, kuningas sanoo.

Hessenien suku on Euroopan vanhimpia hallitsijasukuja. Sukupuuhun kuuluu ruhtinaita, sotureita ja kulttuurin suosijoita.

Vuosisatojen varrella siteitä on syntynyt moniin Euroopan kuningashuoneisiin.

Kuningasta kiusaa selvästi kysymys ruhtinaallisesta identiteetistä.

”Me emme koskaan ole esittäneet olevamme muuta kuin olemme”, hän sanoo.

Kuninkaan oma perhe on välttelyt julkisuutta sen jälkeen, kun sveitsiläiset rikolliset kidnappasivat kuninkaan isän Moritz von Hessenin.

Se oli iso uutinen Saksassa. Kuningas oli silloin yhdeksänvuotias. Roistot vaativat lunnaita, mutta kaappaus päättyi heidän tappiokseen muutamien tuntien jälkeen.

Suomen kuningas nousee autosta. Hän ei astu Villa Hjeltin etukuistille keskimäisten pylväiden välistä, vaan sivusta.

Gianni Coati ja Stefano di Vittorio tervehtivät kuningasta kohteliaasti hymyillen. Siirrytään sisälle.

Talo on sisustettu antiikkihuonekaluilla. Seinillä on paljon tauluja.

”Minäkin haluan suurlähettilääksi!” kuningas vitsailee.

Lähettilään työpöydän vieressä on kuvat kahdesta italialaiskaunottaresta.

”Lähettilään tyttaret. He asuvat Roomassa”, di Vittorio selittää.

”Taidankin pikapuoliin mennä vierailulle sisareni luo Roomaan ja pyytää häntä järjestämään lounaskutsut.”

Kuningas katselee ympärilleen Villa Hjeltissä ja arvioi, että keskikerrok-son hänen Saksassa sijaitsevan oikean lapsuudenkotinsa eteisaulan kokoinen. Tai ehkä sentään salin.

Tämä kotitalo on Pankerin linna Kielin lähellä Pohjois-Saksassa. Se on suvulla Fredrik I:n peruja. Linna on rakennettu 1600-luvun lopulla.

Kuninkaan mukaan hänen lapsuutensa Pankerissa oli normaali. Siihen ei kuulunut erityisempää tapakoulutusta. Kotona oli lastenhoitaja, keittäjä, siivooja ja autonkuljettaja.

”Osaan syödä haarukalla ja veitsellä, vaikka vanhempani aina väittivät toisin.”

Kuningas oli lapsena himokalastaja. Kotitalon vieressä on viiden hehtaarin kokoinen järvi. Itämeren rantaan on puolitoista kilometriä.

”Kalastin, kalastin ja kalastin. Joskus kalastin optimistijollastakin.”

Sireenit tuoksuvat suurlähettilään residenssin takapihalla Eirassa. Edellisellä viikolla siellä juhlittiin Italian itsenäisyyspäivää.

”Juhlimme tasavaltaa”, lähettilään sihteeri Coati sanoo ja nauraa kihertää.

Suomen kuninkaalle tarjotaan italialaista espresso.

”Katsokaapa kuppeja”, Coati sanoo ja osoittaa kultaista vaakunaa kuppien kyljisä. Se on Italian kuningasperheen Savoian vaakuna. Italiassa oli lähetystö Helsingissä jo ennen toista maailmansotaa eli silloin, kun Italia oli vielä kuningaskunta.

”Jaha, vienkin nämä kotiin”, kuningas sanoo.

Suomen kuningas on vihainen.

”Ei”, hän sanoo.

Hän roikottaa pikkutakkia olan yli. Toinen käsi on tiukasti rinnalla.

”Älkää olko hulluja. Minä en missään

tapauksessa pistä sitä päähäni. Minä en aio edes koskea siihen.”

Sama kieltosana kuullaan Kansallismuseon valtaistuinsalissa yhä uudelleen.

”Ei.”

Huoneessa on myös keisari Aleksanteri I:n valtaistuin, keisarien ja keisarinnojen muotokuvia, isoja salamavalvoja, kameran jalustoja, jalustalaukkuja, isoja kasseja, generaattorilaatikoita, piuhoja pitkin lattiaa, keittiötikkaat, valokuvaaja **Jaani Kerkis**, pari hänen apulaistaan, museon väkeä, Kemin Jalokivigallerian edustaja **Petri Kittilä** ja valkoiset pumpulihansikkaat.

Ja syrjässä kaikesta hälinästä on Suomen kuninkaan kruunu. Se nököttää oven suussa mustan kuljetuslaatikon päällä.

Suomen kuninkaasta pitäisi ottaa virallinen muotokuva majesteettillisessa ympäristössä. Mutta se ei käy.

”Ei.”

Taiteilija **Eric O. W. Ehrström** sai vuonna 1918 kunniatehtäväkseen muotoilla kruunun. Hän teki työnsä, ja perimätiedon mukaan **Akseli Gallen-Kallela** viimeisteli piirustukset.

Kruunu valmistettiin kuitenkin vasta vuonna 1988. Työn teki kultaseppä **Teuvo Ypyä**. Kruunu kuuluu Kemin kaupungille, ja se on esillä Kemin Jalokivigalleriassa.

”Isäni kertoi, että hänen isoisänsä Friedrich Karl ei tiennyt kruunun piirustuksista mitään. Eikä hän olisi missään tapauksessa hyväksynyt sitä”, kuningas sanoo.

Petri Kittilä vetää valkoiset pumpulihansikkaat käteensä ja nostaa kruunun kuninkaan nähtäväksi.

”Se painaa kaksi kiloa.”

”Söpöhän se on, satukruunu, kuin Walt Disneystä”, kuningas toteaa.

Mutta kuvaus ei onnistu. Ei edes sellainen kuva, jossa kuninkaan ei tarvitsisi koskea kruunuun.

”Ei”, kuningas sanoo, kun valokuvaaja Jaani Kerkis näyttää hänelle polaroid-kuvaa, jossa on kuningas, Kittilän käsi, kruunu ja lämmin valo.

”Ei”, sanoo kuningas, kun Kerkis näyttää hänelle polaroid-kuvaa, jossa on kuningas, koko Kittilä, kruunu ja lämmin valo.

”En ole tyytyväinen tähänkään, mutta olkoon menneeksi”, kuningas sanoo, kun Kerkis näyttää hänelle kolmatta kuvaa, jossa on kuningas, koko Kittilä, kruunu ja kylmä valo.

”Olen pahoillani, että käyttäydyn kuin mikäkin snobi julkkis. Mutta teidän täytyy ymmärtää: kruunu ei kuulu minulle eikä minun perheelleni. En halua esiintyä sen kanssa sillä tavalla, että se olisi meidän.”

VÄINÖ I VÄRITÖN AMMATTISOTILAS

HESSENIN PRINSSI FRIEDRICH KARL korosti, että hän suositsi Suomen kuninkaaksi, jos hänellä olisi koko kansan enemmistön tuki takanaan. Kuninkaaneuvallis- loka-kuussa 1918 äänestivät vain eduskunnan monarkistit, siis 64 kansanedustajaa 200:sta. Sosiaalidemokraatit olivat syrjässä, ja tasavaltalaiset porvarit kieltäytyivät äänestämästä. Siitä huolimatta Friedrich Karl suos- tui Suomen kuninkaaksi. Miksi? Millainen mies hän oikein oli?

Friedrich Karl oli opiskellut humanistisia aineita, mutta ajan tavan mukaan hän ryhtyi ammattisoti- laaksi. Vuonna 1918 hän oli 50-vuotias kenraaliluut- nantti, joka oli sotavammojen tähden reservissä ja vailla virallista asemaa. Suvun päämiehenä oli isovelii **Alexander Friedrich**.

Friedrich Karlilla oli siis syytä päästä kunnon asemaan. Hän olisi oikein mielellään tullut Suomen kuninkaaksi, sen ker- too hänen poikansa Wolfgang muistelmissaan *Aufzeichnungen*.

Wolfgangin mukaan myös Friedrich Karlin puoliso prinsessa **Margarethe** oli innoissaan. Pariskunta asui Friedrichshofin linnassa Frankfurtin lähellä. Se on toki komea linna, mutta Saksan keisarin **Fredrik III:n** tyttärenä prinsessa Margarethe oli tottunut kunnon hoviin. Helsingissä häntä tosin odotti vaatimattomampi linna, entinen keisari- llinen palatsi, nykyinen Presidentinlinna, joka oli alun perin rakennettu suolavarastoksi.

Eikä siinä ollut mitään epätavallista, että saksalainen prinssi lähtisi pieneen maahan kuninkaaksi. Monarkia oli sitä paitsi vallitseva valtiomuoto. Juuri muita tasavaltoja ei tunnettu kuin Ranska ja Yhdysvallat. Ranskaa pidettiin epävakana, Yhdysvaltoja taas nousukasmaisena bisnesmaana, kirjoittaa dosentti Vesa Vares kirjassaan *Kuninkaan tekijät*. Vasta ensimmäinen maailmansota kaatoi mahtavat keisarihuoneet: Saksan Hohenzollernit, Itävalta-Unkarin Habsburgit, Turkin sulttaanit ja Venäjän Romanovit.

Kun Friedrich Karlin suostumus oli saatu, suomalaiset lähettivät nopeasti delegaa- tion tapaamaan tulevaa kuningasta. He eivät nimittäin tienneet hänestä juuri mitään. Delegaatio joutui pettymään. ”Hänen ulkonäkönsä on jotakin väsynyttä tai raskasta ja rasittunutta, mikä osaksi riippuneen hänen ikinäköisyydestään”, Suomen Berliini- lähettiläs **Edvard Hjelt** kuvasi.

Käsitys tulevasta kuninkaasta muuttui kuitenkin lähes yhdessä yössä. ”Hänen ko- ko tapansa ajatella on niin nobel und hoch, että toivoisi sellaisia löytyvän muitakin maailmassa. Koko perhettä leimaa hienostunut, jaloaatteinen hengen aristokratia”, **Harri Holma** raportoi Suomeen. Holma oli yksi kolmesta suomalaisesta, jotka Suomen hallitus lähetti opettamaan suomea ja Suomen oloja kuninkaan perheelle. ”Intelligenssi ei ehkä ole etualalla, mutta sen sijaan frappeeraa kohta ajatuksen jalous ja aateluus, vulgäärisyyden täydellinen poissaolo”, hän jatkoi päiväkirjassaan.

Prinsessa Margarethe oli Holman mukaan ”herttainen saksalainen perheenemäntä, jolla on voittava hymyily ja ystävällinen katse”. Hjelt puolestaan kirjoitti tulevasta kuningattaresta: ”Kaunis ei ehkä ole oikea sana.” Suomen kielen opetus kuitenkin kan- gerteli. ”Hänen korkeutensa on liian ’besetzt’ (varattu) voidakseen paneutua täydestä sydäimestä tähän puoleen”, Holma valitteli eräässä kirjeessä.

Suomalaiset tekivät tulevasta kuninkaasta nopeasti esittelyvihkosien. **Jalmari Hahlin** *Tuleva kuninkaamme* on naiivi ja paatoksellinen. ”Koko hänen olemuksensa henkii tasapainoa, joka on osaksi synnynnäinen avu, osaksi itsehillinnän kaunis tulos”, Hahl kirjoitti kirjassa Friedrich Karlista. Tutkija Vesa Vares päättelee suomalaisten pitäneen Friedrich Karlia värittömänä ja kaikkea muuta kuin pyrkynä.

Muotokuvaaja Philipp von Hessen, siis ”nykyinen kuningas” eli ”Väinö IV”, muistelee kuulleensa kotonaan, että Friedrich Karlille olisi ollut tärkeää tehdä pesäero Saksaan ja olla ”suomalainen kuningas”. ”Hänen sanotaan jopa halunneen ajatella suomalaisit- tain”, Philipp von Hessen muistelee.

Kruununprinssi Wolfgangin mukaan kuningashankkeen kaatuminen oli pettymys Friedrich Karlille. Hän ei koskaan käynyt Tallinnaa lähempänä Suomea. Friedrich Kar- lista tuli sittemmin sukunsa päämies. Hän kuoli huhtikuussa 1940.

Suomen hallitus lähetti kukkia hänen haudalleen.

[FRIEDRICH KARL]

Valokuvaaja Jaanis Kerkis (vas.) ja Kemin Jalokivigallerian pääopas Petri Kittilä yrittävät, mutta kuningas ei suostu pukemaan kruunua.

SUOMEN
KUNINGAS ON
VIHAINEN.
"EI", HÄN SANOO
YHÄ UUDELLEEN.

Kun kuvausessio on ohi, museoapu-lainen **Jaana Pietilä** lähtee esittelemään museota kuninkaalle.

Kuningas kumartuu ja astuu sisään savupirttiin. Pietilä kertoo, että vielä sata vuotta sitten se oli suomalaisten yleisin asunto.

"Missä ihmiset nukkuivat?" kuningas kysyy kiinnostuneena.

"Penkeillä. Naiset toisella puolella, miehet toisella."

"Entä olivatko sisällä myös eläimet?"

"Hevonen ja kanat."

Museossa on myös Fredrik I:n muotokuva.

Kuningas seisahtaa maalauksen luona ja huudahtaa: "Hänhän on minun näköiseni!"

Se ei kyllä pidä paikkaansa. Fredrik I ei ole lainkaan komea.

Helsingin Senaatintorilla kohtaa- vat suomalaisen yhteiskunnan mahtitekiäjät: kirkko, yliopisto ja tasavallan vallankäytön työssijä: Valtio-neuvoston linna.

Tänä iltapäivänä paikalla pitäisi olla myös kuningaskunnan edustus.

Nimenomaan pitäisi, sillä kuningas on jo melkein puoli tuntia myöhässä ja kutsuvieraat odottavat hermostuneina tuomiokirkon Tapulikahvilassa.

Kuninkaalla on kuitenkin hyvä syy myöhästymiseensä. Hän katsoo baarissa jalkapallon MM-kisojen ottelua, jossa pelaavat Argentiina ja Englanti. Kuningas kannattaa Argentiinaa, sillä Englanti ei kuulu saksalaisten suosikkeihin.

Ennen ottelun loppua velvollisuus kuitenkin kutsuu, ja kuningas lähtee kiirehti-mään juhlavastaanotolle.

"Olisi todella rasittavaa olla kuninkaallinen. Pitäisi koko ajan edustaa ja puhua. Ei voisi juhlaa rauhassa", kuningas juttelee.

Hän kertoo varoittavan esimerkin hyvästä ystävästänsä, Tanskan kruununprinsistä **Frederikistä**.

"Olin kerran Amsterdamissa Frederikin kanssa ja ehdotin, että menisimme baareihin. Frederik vastasi: 'Tulin tosi mielelläni, mutta en voi. Tanskalaislehdet kertoisivat heti seuraavana päivänä, että olen pyörinyt Amsterdamin yössä.'"

"Hauska tutustua", kuningas sanoo kä-tellessään pornotähti **Henry Saarta**.

Rouva **Kyllikki Virolainen** tiedustelee, voisiko kuningas jäädä Suomeen.

"Kyllä minun täytyy palata töihin", kuningas vastaa.

Seuraavaksi seuraan liittyy Helsingin metropoliitti **Ambrosius**. Hän haluaa tie-

tyismaininnan: "Madeleine on herkkua!"

Norjan hovista kuningas tuntee parhaiten **Märtha Louisen**. Heillä on yhteinen kummipoika, kuninkaan serkun **Alexandra Wittgensteinin** lapsi. Alexandra puolestaan on Tanskan prinsessan **Benedikten** tytär.

Kuningas ei ollut Märtha Louisen ja **Ari Behnin** häissä, vaikka oli tietenkin saanut kutsun. Hänen piti tehdä valinta.

"Minulla oli keväällä paljon töitä, ja olin jo luvannut tulla Suomeen. Kaksi reissua Pohjolaan olisi ollut liikaa."

Suomen kesä on ihanimmillaan. Tapulikahvilan edessä parveilee juhla-väkeä, miehiä tummissa puvuissa ja naisia kauniissa hameissa.

"Voi ei, minä olen farkuissa!" kuningas huudahtaa heidät nähdessään. "Tämän piti olla leikkiä!"

Juhliin on kutsuttu Helsingin Sanomien toimituksen väkeä ja erikoisvieraisiksi ihmisiä, joista Kuukausiliite on viime aikoina kertonut. Kaikkia taitaa vähän jännittää.

Vieraat katsovat, kun Suomen kuningas harppoo raput Tuomiokirkon ylätasanteelle. Kuningas liittyy joukkoon, ja kaikki ha-luavat keskustella hänen kanssaan.

Professori **Matti Klinge** ehtii melkein ensimmäiseksi. Hän väittää kuninkaalle, että saksan kieli on Suomessa suosittu.

"Ajattelin kyllä, että englanti on tärkeämpi", kuningas vastaa.

"Saksa on hyvin merkittävä kieli. Saksankielinen Eurooppa on rikasta ja korkeasti koulutettua", Klinge jatkaa vir-heettömällä saksalla.

"Koulutuksesta en kyllä tiedä. Kansain-välinen tutkimus osoitti juuri, että Saksan koululaiset ovat oppimattomia."

"Mutta eliitti on erittäin kielitaitoista", Klinge jatkaa sinnikkäästi.

"Ainakin minä osaan saksan lisäksi valitettavasti vain englantia."

Komea pari, taiteilija **Juhani Palmu** kainalossaan kauneusalan yrittäjä **Tiina Jylhä**, rientää tervehtimään kuningasta.

"Teillä on siis galleria? Onko se auki huomenna?" kuningas kysyy kohteliaasti.

Ufotutkija **Juhan af Grann** astuu esiin, sujauttaa värikkään käyntikorttinsa kuninkaan rintataskuun ja sanoo hiljaisella äänellä kaksi sanaa: "Soita minulle."

"Hauska tutustua", kuningas sanoo kä-tellessään pornotähti **Henry Saarta**.

Rouva **Kyllikki Virolainen** tiedustelee, voisiko kuningas jäädä Suomeen.

"Kyllä minun täytyy palata töihin", kuningas vastaa.

Seuraavaksi seuraan liittyy Helsingin metropoliitti **Ambrosius**. Hän haluaa tie-

tää, miten Suomen kuninkaan sielu voi.

"Nyt en ihan ymmärrä kysymystä."

"Mikä on missionne tässä maailmassa, tunneteko olonne kotoisaksi?" Ambrosius täsmentää.

"Oikein kotoisaksi, kiitos."

Kuningas kertoo, että kaikki hänen perheensä jäsenet ovat protestantteja. Su-vun ehkäpä kuuluisin esi-isä oli Lutherin aikalainen **Filip Jalomiellinen**. Hän oli uskonpuhdistuksen harras kannattaja.

"Luulin aina, että hän oli sitä jalomie-lisyyttään. Myöhemmin tajusin, että hän kannatti Lutheria vain verotussyistä."

Näyttelijä **Satu Silvo** tulee esiin. "Tervehdys, Teidän Majesteettinne", hän huuhilee.

"Tämä on kyllä niin hullua", kuningas sanoo ja pyörittelee päätään.

"Tietysti tämä on hullua! Teillä on erin-omaiset kasvot kuninkaallisia muotokuvia varten! Onko Teillä mökki Suomessa?"

Silvo löpöttelee.

"Ei ole."

"Teillä pitäisi olla!"

"Minä asun kyllä aika lähellä Suomea. Saksan-kotitaloltani näen Tanskan, mel-kein Suomenkin."

Silvo haluaa tietää, onko kuningas nähnyt kruunun.

"Valitettavasti. Melkoinen satukruu-nu."

Antiikkikauppias **Wenzel Hagelstam** ehdottaa, että kuningas ostaisi kruunun.

Kuningas voihkaisee. "Olen hyvin tyy-tyväinen ilman sitä."

Juhla huipentuu. Lasia kilistetään.

Juhlavieraat kerääntyvät puoliympyräksi Suomen kuninkaan ympärille.

Kuningas pitää puheen.

Hän puhuu yleisön pyynnöstä ensin saksaksi, sitten englanniksi.

Hän kiittää suomalaisia vieraanvarai-suudesta. Hänen matkansa on onnistunut hienosti. Hänen mielestään suomalaiset ovat avoimia ja mukavia ihmisiä.

Suuri hetki.

Kuka tuollaisen puheen kuullessaan muistaisi Suomen demokraattista tasaval-taa ja sen harmaata valtakoneistoa.

Suomen kuningas seisoo hotelli Tor-nin Ateljee-baarin kattoterassilla. Hänellä on kädessään oluttuoppi. Hän luo silmäyksiä valtakuntaansa, tar-kemmin sanottuna hän tähyää Espoon Keilalahteen.

Kuningas haluaa tietää, onko jossakin Nokia-niminen kylä, jossa asuu viisisataa miljoonääriä. Kuningas on kuullut, että No-kian johtaja jakoi osakkeita työntekijöille,

VÄINÖ II TYYLİKÄS BISNESMIES

JOS SUOMI OLISI PÄÄTTÄNYT pysyä kuningaskuntana, prinssi Wolfgangista olisi tullut järjestyksessä toinen kuningas eli "Väinö II". Hän se vasta olisi ollut varsinainen Kekkonen!

Hänestä olisi tullut Suomen kuningas välirauhan vuon-na 1940, kun hänen isänsä Friedrich Karl eli "Väinö I" oli kuollut. Hän olisi hallinnut Suomea lähes puoli vuosisataa kuolemaansa eli vuoteen 1989 saakka. Kuinka Suomi olisi pärjännyt saksalaisen kuninkaansa kanssa?

Ilmeistä tietysti on, että ensimmäisen maailmansodan voittajavaltiot Englanti ja Yhdysvallat eivät olisi tunnusta-neet Suomen itsenäisyyttä, jos Suomella olisi ollut saksa-lainen kuningas. Mutta jossitellaan silti. Viimeistään toisessa maailmansodassa saksalainen kuningas olisi luultavasti muut-tanut historian kulkua.

Olisiko Hitler antanut tehdä elokuussa 1939 Molotovin-Ribben-tropin sopimuksen salaiseen lisäpöytäkirjaan kohdan, joka antoi Neuvostoliitolle vapaat kädet Suomeen? Vain pari kuukautta sopimuksen solmimisen jälkeen neuvostoarmeija hyökkäsi Suomeen ja talvisota alkoi. Entä olisiko Suomi liittoutunut Hitlerin Saksan kanssa vuonna 1941, jos Suomen kuninkaana olisi ollut Hessenin prinssi Wolfgang?

Hänen kaksoisveljensä Philipp oli silloin vielä Hitlerin suosiossa ja toimi Hessen-Nassaun Oberpräsidentinä eli ylimpänä siviilihallintoviranomaisena. Philipp nousi koko perheestä korkeimmalle natsikoneistossa. Ja miten Suomi olisi päässyt irtaantumaan Saksasta vuosina 1944-1945?

Entä mitä sodan jälkeen olisi tapahtunut? Olisiko saksalaisperäinen "Väinö II" Suo-men kuninkaana pystynyt luomaan hyvät naapurussuhteet Neuvostoliittoon? Olisiko yya-sopimusta solmittu? Vuonna 1948 allekirjoitetun sopimuksen ajatushan oli, että Suomi ei liittoutuisi Saksan tai sen liittolaisen kanssa Neuvostoliittoa vastaan.

Entäpä sitten? Suomi oli hakeutunut Saksan piiriin kahdessa merkittävässä histo-riansa jaksossa, kansalaissodassa ja jatkosodassa. Olisiko "Väinö II" kiirehtinyt Suomea sodan jälkeen takaisin Saksan yhteyteen, siis Euroopan yhteisöön eli EU:n edeltäjään? Kuinka Neuvostoliitto olisi siihen reagoinut?

Wolfgang oli 21-vuotias, kun hänen isänsä nimesi hänet kruununprinssikseen. Hän otti tehtävän tosissaan. Hän toimi isänsä avustajana, sihteerinä ja kuriirina koko syksyn 1918, jolloin kuningaskysymystä käsiteltiin. Harri Holma oli yksi kolmesta erityisopettajasta, jotka Suomen hallitus lähetti opettamaan kuningasperheelle suomea ja Suomen oloja. Holma kuvaili kruununprinssi Wolfgangia vuonna 1918 näin: "Hän on jo ulkonäöltään niin perin suomalainen että ihmetyttää."

Wolfgang ei ainoastaan käynyt Suomessa: hän tuli ensimmäisten saksalaisten joukko-osastojen mukana Lappiin ja viipyi siellä kolme vuotta. Hän palveli kuljetusupseerina saksalaisten esikunnassa Rovaniemellä. Helsingissä hän kävi kerran. Ylipormestari **Antti Tulenheimo** esitteli hänelle kaupunkia, muun muassa kuninkaanlinnaksi aiotun nykyisen Presidentinlinnan. Prinssi Wolfgang kertoi myöhemmin, että marsalkka Mannerheimin tapaaminen oli hänen Lapin-komennuksensa vaikuttavimpia elämyksiä. Mannerheim ojensi prinssille III luokan vapaudenristin "... ilman että hän mitenkään kiinnitti minuun huomiota, vaikka tarkkaan tiesi, kuka olin". Wolfgang kirjoittaa muistelmakirjassaan, jonka nimi on *Aufzeichnungsen*, suomeksi Merkintöjä.

Wolfgang sai siirron takaisin Saksaan ennen Lapin sotaa, jossa saksalaiset tuhosivat teitä, siltoja ja puhelinlinjoja ja polttivat melkein kaikki rakennukset Lapin läänissä sekä Hyrynsalmen kirkonkylästä, Kuusamosta ja Taivaikoskelta.

Wolfgang menetti ensimmäisen vaimonsa Frankfurtin pommituksissa vuonna 1944. Hän meni myöhemmin uusiin naimisiin, mutta lapsia hän ei koskaan saanut. Wolfgang toimi liike-elämän palveluksessa, aluksi muun muassa pankkiiriliike Warburgissa Ham-purissa. Myöhemmin hän siirtyi Hessenien perheyhteysten johtoon.

Muotokuvaaja Philipp von Hessen eli "Väinö IV" kuvaa isosetäänsä näin: "Hän oli todella eri sukupolvea kuin minä tai isäni ja setäni, vanhan koulukunnan kasvatteja. Hän oli sotinut kummatkin sodat, ja hän hallitsi perinteiset saksalaiset käytöstavat."

Suomen pääkonsulina Hampurissa toiminut Anders Huldén kirjoitti *Kuningasseikkailu Suomessa 1918* -kirjan pitkälti Wolfgangin kanssa 1980-luvulla käymiensä keskustelujen pohjalta. "Vitaali herrasmies", Huldén kuvaa 85-vuotiaasta Wolfgangia kirjassaan.

[WOLFGANG VON HESSEN]

Päätoimittaja Heleena Savela käteli prinssi Philipp von Hessenin ensimmäisenä. "Tuon tuoreet terveiset Berliinistä, jossa sain tutustua liittokansleri Schröderin upouuteen virastorakennukseen", Saksan pääkaupungista juuri saapunut Savela kertoi. Prinssi Philipp ja päätoimittaja olivat yhtä mieltä siitä, että Helsingin ja Berliinin keskustissa on jotain samaa. "Valta ja loisto", kuvaili prinssi.

Taiteilija Juhani Palmu ja kauneusalan yrittäjä Tiina Jylhä kertoivat prinssille pohjalaisten häidensä valmisteluista. Tiedusteltuaan kohteliaasti, mikä on prinssin vakituinen asuinpaikka, kaivoi Palmu taskustaan käyntikorttinipun ja etsi sieltä New Yorkin -galleriansa kortin. "Tervetuloa", taiteilija kehotti.

Hyväntuulinen antiikkikauppias Wenzel Hagelstam oli juuri palannut Pohjanmaalta tekemästä televisio-ohjelmaa. Tuomiokirkon kellotapulä oli Hagelstamille tuttu paikka. "Harva tätä tietää, tämä on hyvin pidetty salaisuus." Hagelstamilla, jos kellä, oli hyvä syy tavata prinssi. "Isoäitini oli aikoinaan ajamassa isoisästäni Suomen kuningasta", hän kertoi prinssille.

Helsingin ortodoksisen hiippakunnan metropoliitta Ambrosius teki mielipiteensä selväksi: "Missään nimessä en ole mikään rojalisti!" Kesäisen turkoosissa jakkupuvussa paikalle saapunut rouva Kyllikki Virolainen tarkisti ensin juhlien järjestäjiltä tyylikkäästi, miten prinssiä sopivimmin puhutellaan. Juhlakansan aatelia...

Juhlien päästyä tapulissa täyteen vauhtiin lymyi runoilija Jyrki Kiiskinen kirjailijavaimonsa Cian kanssa sivumalla. "Onkohan meidät hassutettu jonkinlaiseen naistenlehtien seurapiiripalstarodiaan?" Kiiskinen mietti. Toimittaja Umayya Abu-Hanna sen sijaan nautti juhlista kaikkien kanssa iloisesti rupattelun.

Ennen kaikkia muita vieraita paikalle ehti dokumenttiohjaaja Juhan af Grann. Kuultuaan pahoitelut siitä, ettei prinssi vielä ole ehtinyt paikalle, röyhästi af Grann rintaansa, osoitti itseään ja kysyi ilikurisesti: "Miten niin prinssi ei muka ole paikalla?" Af Grann ja näyttelijä Satu Silvo löysivät heti paljon yhteistä puhuttavaa.

Näyttelijä Henry Saari oli komea näky tuomiokirkon edustalla. "Täytyy tunnustaa, että luin kutsukortin kaksi kertaa ja otin historiantekijän esille", Saari luonnehti tätä jännittävää tilaisuutta.

Saatuaan kutsun juhliin professori Matti Klinge otti yhteyttä toimitukseen ja ihmetteli, miksi "juhlavastanotto" pidetään arkisessa kellotapulissa. Toimituksessa myönnettiin, että kutsukortti oli ehkä muotoiltu turhan mahtipontiseksi. Juhlavastanotto olikin kesäinen cocktailtilaisuus. "Vielä lähtiessäni tarkistin kruununperimysjärjestyksen", kuultiin Klingen kertovan filosofian tohtori Laura Kolbelle.

Dokumenttiohjaaja Susanna Helke oli juhlatunnelmissa, sillä Säätytalossa oli hetkeä aiemmin jaettu laatuakemia Helken ja Virpi Suutarin Joutilaat-elokuvalle. Ohjaaja-kirjailija Juha Turkka tuli juhliin suoraan kuntosalilta ja mietti, voiko pöydästä noutaa viiniä ennen kuin prinssi itse on kallistanut lasia.

Sirikka-Liisa Anttila oli kirkon portailla saman päivän aikana toistamiseen. Pari tuntia ennen juhlaa hän osallistui tyttärensä promootioon. "Ehdin juuri ja juuri riisua kunniamerkkini", uskoutui tyylikkäästi mustaan pukeutunut rouva puhemies prinssille. Saksan suurlähettilästä juhlisti tuurasi lehdistöä Joachim Bussian.

KUNINGAS KATOA
SAVUVERHON TAAKSE,
EIKÄ HÄNTÄ ENÄÄ
SINÄ YÖNÄ TAVATA.

kun yhtiö vielä valmisti kumisaappaita. Suomen kuningas ei omista yhtään Nokian osaketta.

"Ostin kyllä it-yhtiöiden osakkeita pörssikuplan aikana. Luulin tietäväni täsmälleen, mitä teen. Menetin paljon rahaa."

Kuinka paljon? Sitä hän ei suostu paljastamaan.

Kuninkaalle kerrotaan, että ammattisijoittajat ovat nykyisin kiinnostuneita suomalaismetsistä, koska niissä on vakaa tuotto.

"Harkitsenkin sitten niitä", hän sanoo.

Kuningas hämmästyä kuullessaan, että keskimääräinen metsäomistus hänen valtakunnassaan on kolmekymmentä hehtaaria.

"Kuinka metsätalous voi silloin olla tehokasta?"

Hessenin suvulla oli alun perin kokonainen valtio. Sen se menetti vuonna 1866, kun alue liitettiin Preussiin. Suvulle jäivät vain arvonimet, linnat, maata ja muuta omaisuutta. Hessen on nykyisin yksi läntisen Saksan vauraista ja runsasväkisimmistä osavaltioista.

Nyt Hessenien perheellä on metsää 500 hehtaaria ja peltoa 1 500 hehtaaria. Toiseen maailmansotaan saakka maita oli yhteensä 6 500 hehtaaria. Iso osa jaettiin itäisestä Euroopasta paenneille saksalaisvakoille.

Suvun omaisuus on säätiöity. Hessische Hausstiftung -säätiöön kuuluu maiden lisäksi kaksi hotellia, asuinhuoneistoja Frankfurtissa, pieni viinitarha Rheingauissa sekä museo, jossa on esillä Saksan suurin yksityinen antiikkikokoelma. Frankfurtissa sijaitsevassa Hessischer Hof-hotellissa on 124 huonetta. Shclosshotel Kronberg on vanhassa linnassa, eikä sen 60 huoneesta yksikään ole toisensa kaltainen.

Perheenjäsenet saavat vuosittain osuuden säätiön tekemästä voitosta. Kuninkaan mukaan se ei riitä hänen elämiseensä. Hänen pitää siis tehdä työtä.

"Perheeni yrittäjätausta on vaikuttanut poliittisiin ajatuksiini", kuningas kertoo. Hän on oikeistoliberaali. Hän äänesti viimeksi Saksan liberaalipuoluetta FDP:tä.

Viime liittopäivävaaleissa hän ei äänestänyt. Ei huvittanut. Ammattipoliitikot janoavat hänen mielestään vain valtaa.

"Yhtä poliitikkoa arvostan, Otto Graf von Lambsdorffia." Hän on FDP:n veteraani ja entinen talousministeri. Pari vuotta sitten hän valmisti Saksan hallituksen valtuutettuna korvausrastoa natsi-Saksan pakkotyöläisille.

"Siinä on poliitikko, joka tekee aina, mitä lupaa."

Kuningas seurueineen laskeutuu Tornista ja astuu Yrjönkadulle. Kadulle on parkkeerattu kiinnostavia autoja.

"Mitä pidätte uudesta Jeepistä? Minulla on Škoda."

Kuningas kääntyy Eerikinkadulle ja pysähtyy Mother-ravintolan ovelle.

"Olen tavannut Suomessa jo monta kaunista naista, mutta kaikki ovat olleet varattuja", hän huokaa.

Kuningas kertoo pitävänsä erityisesti trance-musiikista. Se on teknon alalaji, niin kai voisi sanoa.

Kello on yksi yöllä. Trance tykittää Motherissa, valot välkkyvät. Järjestäjät tarjoilevat tungoksessa päärynän makuksia mehujäätelöitä.

Kuningas katoaa tanssilattian savuverhon sisään, eikä häntä sinä yönä enää tavata.

nestänyt. Ei huvittanut. Ammattipoliitikot janoavat hänen mielestään vain valtaa.

"Yhtä poliitikkoa arvostan, Otto Graf von Lambsdorffia."

Hän on FDP:n veteraani ja entinen talousministeri. Pari vuotta sitten hän valmisti Saksan hallituksen valtuutettuna korvausrastoa natsi-Saksan pakkotyöläisille.

"Siinä on poliitikko, joka tekee aina, mitä lupaa."

Kuningas seurueineen laskeutuu Tornista ja astuu Yrjönkadulle. Kadulle on parkkeerattu kiinnostavia autoja.

"Mitä pidätte uudesta Jeepistä? Minulla on Škoda."

Kuningas kääntyy Eerikinkadulle ja pysähtyy Mother-ravintolan ovelle.

"Olen tavannut Suomessa jo monta kaunista naista, mutta kaikki ovat olleet varattuja", hän huokaa.

Kuningas kertoo pitävänsä erityisesti trance-musiikista. Se on teknon alalaji, niin kai voisi sanoa.

Kello on yksi yöllä. Trance tykittää Motherissa, valot välkkyvät. Järjestäjät tarjoilevat tungoksessa päärynän makuksia mehujäätelöitä.

Kuningas katoaa tanssilattian savuverhon sisään, eikä häntä sinä yönä enää tavata.

Suomen kuningas nappaa Koskenkorvan ravintola Nokan terassilla Katajanokalla.

"Kipis", hän harjoittelee.

Sää on taas mitä ihanin. Aurinko kuumentaa takarivoa.

"Kipis", hän sanoo taas ja kulauttaa toisen.

"Näin aikaisin en olekaan aloittanut kääntämistä. Kello on puoli kuusi aamulla kotona New Yorkissa", hän laskeskelee.

Kuningas saa alkuruuaksi sillikkaviaaria eli pieneksi hakattua silliä, jonka päällä on ohut ruisleivän siivu.

"Rrrrrruis", kuningas yrittää pärisyttää, mutta saa aikaiseksi vain saksalaista ko-rahtelua.

Nokan terassin edessä on ankkurissa muutamia purjeveneitä.

"Onko tuo Swan? Se on maailman paras purjevene."

Kuningas on purjehtinut paljon, mutta ennen kaikkea hän harrastaa purjelautailua. Hän surfaa ystäviensä luona Havaijilla ja Etelä-Afrikassa sekä perheen kesäpaikassa Pohjanmerellä Syltin saarella.

Kuningas on myös sukeltanut paljon. Kymmenkunta vuotta sitten hän työskenteli aarteensukeltajana Bahamasaarilla.

"Löysin kerran kultaharkon", hän kertoo intoillen.

VÄINÖ III ITALIALAINEN TAITEILIJA

Italialainen taidemaalari ja oopperalavastaja Enrico D'Assia olisi ollut Suomen kuninkaana vain kymmenen vuotta, setänsä Wolfgangin kuolemasta vuonna 1989 omaan kuolemaansa vuonna 1999.

"Väinö III" olisi todistanut Suomen talouden vaipumista kasinoajan huipulta maan historian pahimpaan lamaan. "Väinö III:n" kaudella Suomi nousi lamasta, liittyi Euroopan unioniin ja päätti ottaa käyttöön eurot. Myös Nokian huikkea menestys alkoi silloin.

Olisiko monikulttuurinen, mannereurooppalainen taiteilijakuningas ehkä neuvottelut Suomelle edullisemmat liittymisehdot EU:hun kuin tasavaltalaiset poliitikot? Vai olisiko hän pyrkinyt saattamaan Suomen omien kotimaidensa, Italian ja Saksan, yhteyteen jo ennen vuotta 1995? Entä olisiko 1990-luku mahdollisesti merkinnyt Suomen taiteelle uutta kulta-aikaa?

Enrico D'Assian taidemaalaukset ovat tyyliään surrealistisia. Lavasteita hän suunnitteli mm. Rooman oopperalle ja Milanon La Scala -oopperalle.

Enrico D'Assia eli Heinrich Prinz von Hessen eli lähes koko elämänsä Italiassa. Vuonna 1992 hän julkaisi muistelmat. Kirjan nimi on Il lampadario di cristallo, saksaksi käännettynä Der kristallene Lüster eli Kristallikruunu. Enrico D'Assia oli naimaton ja lapseton. Hän osasi nauttia elämästä: 70-vuotissyntymäpäiväänsä hän juhli kolme päivää. Ehkä Väinö III olisi tullut tunnetuksi siitä, että hänen kaudellaan viini olisi tullut maitokauppoihin!

Enrico D'Assia syntyi isoisänsä, Italian kuninkaan Viktor Emanuel III:n huvilassa Villa Savoiaassa Roomassa. Hänen äitinsä oli kuninkaan tytär Mafalda.

Väinö III:n vanhemmat Mafalda ja tämän saksalainen mies Philipp jäivät toisen maailmansodan ja suurvallapolitiikan jalkoihin. Mafaldan kohtalo on yksi Hessenien, ja tietysti myös Italian kuningasperheen Savoian traagisimmista tapahtumista.

Philipp von Hessen oli aktiivinen kansallissosialisti, joka oli saanut arkkitehdin koulutuksen. Hänen poikansa Enrico D'Assia eli "Väinö III" kertoo muistelmissaan, että Hitler halusi suunnitella hänen isänsä kanssa itävaltalaisesta kaupungista Linzistä maailman keskuksen. Hitlerin lapsuudenkylä sijaitsee lähellä Linziä. "Isäni oli silloin jo varma, että Hitler oli täysi mielipuoli", D'Assia kirjoittaa muistelmissaan.

Rakennushanke ei toteutunut, vaan perhe joutui Hitlerin epäsuosiin. Lopulta Hitler kidnappautti Philippin vaimon Mafaldan Roomassa. Sieppaus oli kosto siitä, että Mafaldan isä, siis Italian kuningas, oli erottanut Mussolinin ja irtisanonut yksipuolisesti Italian liittolaisuuden Saksan kanssa.

Tuolloin elettiin syysä 1943. Kahdeksantoista vuotta aiemmin oli juhliettu Mafaldan ja Philippin kauniita häitä, joissa Mussolini oli ollut todistajana.

Mafalda siis joutui natsien kynsiin. Samaan aikaan hänen lapsensa eli Heinrich, siis Suomen "Väinö III", muutokuvaaja Philipp von Hessenin isä Moritz, sekä nuoremmat sisarukset Otto ja Elisabeth olivat turvassa Vatikaanissa isovanhempiensa, Italian kuningasparin, luona. Mafalda sen sijaan lennätettiin erikoislennolla Buchenwaldin keskitysleiriin, jossa hän kuoli. Myös hänen miehensä joutui leiriin, mutta hän selvisi sieltä hengissä.

"Väinö III" eli elämänsä täysin italialaisena. Pohjois-Eurooppa ei merkinnyt hänelle juuri mitään. Muistelmissaan hän kertoo, että pohjoisessa maailma päättyi hänelle Pankerin kylään Kielin lähellä Itämeren rannalla. Siellä hän kävi lapsena kesäisin suvun Pankerin-linnassa. Vielä vanhana hän muisteli, kuinka suuri joutsen kerran hyökkäsi siellä hänen kimppuunsa.

Väinö III:lla oli Suomessa tuttava, oululainen filosofian maisteri ja historian harastaja Markus H. Korhonen. "Todellisen prinssin, humanin ja sivistyneen vanhan koulun herrasmies-taiteilijan elämän valo oli syttynyt varsin toisenlaisessa maailmassa, mutta se loisti lämpimästi aina uuden vuosituhannen tuntumaan", Korhonen kirjoitti Heinrich Prinz von Hessenin kuoltua.

Muotokuvaaja Philipp von Hessen, siis Suomessa vierailut "Väinö IV", ihaili hankin setäänsä. "Hän oli menestyksekkäs taidemaalari ja erittäin mukava ja älykäs ihminen. Hän oli hyvin italialainen."

[ENRICO D'ASSIA]

Hän lopetti sukeltamisen, kun veden alla vietettyjä tunteja oli kertynyt yli 1 800, siis yhteensä laskettuna yli kaksi ja puoli kuukautta.

”Olin siihen mennessä sukeltanut kaikissa merkittävissä paikoissa ja nähnyt kaiken.”

Ratsastamisesta kuningas ei pidä, vaikka perheellä on puolensataa hevosta Pankerissa Pohjois-Saksassa.

”Hevoset ovat painavia eivätkä erityisen älykkäitä.”

Sitten hän kertoo tarinan hevostakin tyhmemmästä eläimestä. Kuningas on mainio jutunkertoja. Ja juttuja riittää.

”Kerran oli ihan tavallinen sunnuntai ravintolassamme Hessensteinissa. Baarissa ja ruokapöydissä oli paljon ihmisiä. Äkkiä ovesta tuli sisään villisika. Se ryntäsi baarin ohi ja meni suoraan naistenhuoneeseen.”

”Se oli todella iso”, kuningas sanoo ja levittää käsiään.

”Se oli pakko ampua sinne naistenhuoneeseen.”

Nyt kuningas hätääntyy.

”Onko minulla kiire? Kuinka minä oikein selvitän pääni ennen kuin tapaan presidenttinne, minullahan on kauhea vauhti päällä!”

Maailma muuttui nopeasti heti Suomen kuninkaanvaalin jälkeen. Marraskuussa 1918 Saksan keisarikunta luhistui.

Friedrich Karl kirjoitti Suomen kansalle kirjeen, joka oli päivätty joulukuun neljänneltoista päivälle. Kirjeessä hän ilmoitti luopuvansa kruunusta:

Minä lähetän maalle ja sen vakavakatsaiselle kansalle oman ja omaisteni tervehdyksen ja kiitoksen monesta myötätuntoisuudenosoituksesta. Tulloon onnelliseksi tämä minulle rakas kansa, sen miehet ja naiset, ja sen ihana nuoriso, johon tulevaisuuden toivo perustuu.

Friedrich Karl ei siis koskaan saapunut Suomeen. Suomesta tuli tasavalta. Ensimmäinen presidentti, **Kaarlo Juho Ståhlberg**, valittiin seuraavana kesänä.

Yhdestoista presidentti on nimeltään **Tarja Halonen**. Juuri nyt hän seisoo Presidentinlinnan keltaisessa salissa. Hän on valmis.

Tasavallan presidentti ja kuningaskunnan kuningas kättelevät.

Molemmat katsovat toisiaan tutkivasti. Molemmat hymyilevät.

Lokki lentää ikkunoiden ohi. Hovimes-tari tuo tarjottimella juomia.

TASAVALLAN PRESIDENTTI JA KUNINGASKUNNAN KUNINGAS KÄTTELEVÄT.

”Viinimarjamehua. Päätin, että päivisin täällä juodaan alkoholittomia juomia, iltaisin alkoholia”, presidentti sanoo.

”Kipis”, sanoo kuningas ja siemaisee.

Juttu luistaa heti. Presidentti kertoo tyttärestään **Annasta**, joka opiskelee Britanniassa. Anna oli sanonut äidilleen, ettei hän halua tulla tunnetuksi jonkun tyttärenä, vaan omana itsenään.

”Ymmärrän hyvin. Isäni kysyi, haluanko työskennellä perheyhtiössämme, ja vastasin, että lähdän mieluummin New Yorkiin. Hän hyväksyi sen täysin, hänkin on cool.”

Presidentti kysyy kuninkaalta, oliko tämä Manhattanilla viime syyskuun yhdenentoista päivänä. Kuningas ei ollut, hän oli juuri käymässä Berliinissä.

”Näin kyllä tv:stä, kun toinen kone syöksi torniin.”

Kuningas palasi takaisin New Yorkiin 18. päivänä syyskuuta. Lennolla oli 15 matkustajaa ja 17 lentoemäntää.

Presidentti kertoo, että Saksan presidentti **Johannes Rau** oli terrori-iskupäivänä valtiovierailulla Helsingissä.

”Pidimme illalla kumpikin pienen puheen ja kerroimme, kuinka järkyttyneitä olimme tapahtuneesta.”

Kuningas kertoo presidentille, että new-yorkilaisia hermostuttaa, kun uusia iskuja pitää pelätä koko ajan.

”Uskon ihmisten valtavan suureen kykyyn palautua tällaisista tapahtumista”, presidentti vastaa juhlavasti.

”Historia on kulkenut niin, että Suomi on tänä päivänä tasavalta ja EU:n jäsen. Tämä tapaaminen vaatii meiltä kummaltakin paljon huumorintajua”, presidentti sanoo. Kuningas nyökyttelee.

Presidentti kääntyy adjutantin puoleen, joka ojentaa hänelle pienen, kapean ja pitkulaisen lahjapaketin.

”Suomi kuuluu maailman vähiten kor-

Presidentti vie kuninkaan kädestä pitämään lempitauluaan.

Kuningas purjehtii valtakuntansa pääkaupungin edustalla.

MYÖHÄÄN ILLALLA
KUNINGAS ANTAA
HISTORIALLISTEN
LAUSUNNON.

ruptoituneiden maiden joukkoon, mutta haluan silti antaa Teille muistolahjan.”

Presidentti jatkaa vielä, ettei lahja ole niin arvokas, että se muuttaisi Suomen asemaa korruptiotilastoissa. Kuningas kiittää lahjasta lämpimästi.

Presidentti haluaa näyttää kuninkaalle vielä jotakin, yhden lempitauluistaan. Se on presidentin virallisessa työhuoneessa. ”Suomalaiset tuntevat hyvin tämän paikan, sillä tässä pidän viralliset puheeni, jotka televisoidaan”, presidentti sanoo, kun pari on perillä.

”Voitte istahtaa siihen”, hän vitsailee kuninkaalle ja osoittaa työpöytänsä tuolia.

”Ei, ei missään tapauksessa!” kuningas huudahtaa muka kauhistuneena.

Presidentti ottaa kuningasta käsikynkästä ja vie hänet työpöytää vastapäätä olevan sohvaryhmän luo. Taulu on **Elin Danielsonin** vuonna 1885 maalaama teos *Nuori äiti*. Taulussa nainen ompelee ja hänellä on iso, valkoinen kaulus.

”Lempitaulunne. Se on oikein kaunis”, kuningas sanoo kohteliaasti.

”Taulu ei ole meidän, vaan kansan”, presidentti korjaa painokkaasti.

Presidentti ja kuningas kätelevät. Historiallinen tapaaminen on päättynyt.

Kuningas kiittää ja kumartaa.

Presidentti jatkaa virkatehtäviensä hoitamista.

Presidentinlinnan henkilökuntaan kuuluva **Miia Haapalinna** esittelee linnua Suomen kuninkaalle. Presidentinlinnasta, siis entisestä keisari-

lisesta palatsista, piti nimittäin tulla kuninkaanlinna.

Elokuuhun 1918 mennessä se oli sisustettu melkein valmiiksi tulevan kuninkaan perhettä varten. Työtä oli paljon, sillä linna oli vaurioitunut sisällissodassa edellisenä keväänä.

Linnua sisustivat kuningas Friedrich Karlille arkkitehti **Gustaf Strengell**, Stockmannin tavaratalon huonekaluosaston esimies **Harry Rönholm** ja Friedrich Karlin vanhin elossa ollut poika **Philipp**. He hankkivat ympäri Eurooppaa huonekaluja: barokki- ja rokokookaappeja, kustavilaislipastoja, biedermeiertuoleja ja empireaikaista kelloja.

Huonekalut jäivät Stockmannille, kun kuningas ei koskaan saapunut. Ne olivat 1920-luvulla myynnissä tavaratalossa.

Haapalinna kertoo, kuinka hyvin linnan vieraista pidetään huolta. Jos joltakin irtoaa esimerkiksi nappi, linnasta löytyy neula ja lankaa.

Kuninkaan mieleen tulee vastaava tarina. Hän kertoo, kuinka hän meni Englannin kuningataräidin 100-vuotispäiville Windsorin linnasta, mutta hänellä ei ollut mukana smokkia. Palvelijat järjestivät hänelle nopeasti sellaisen.

Kun hän meni onnittelemaan kuningataräitiä, tämä kysyi: ”Onko tämä se nuori mies, joka tuli ilman smokkia?”

Hetkessä juoru oli kulkenut palvelijoilta satavuotiaalle päivänsankarille.

Kuningas avaa presidentiltä saamansa lahjan Helsingin kaupungintalon edessä.

Paketista löytyy rannekello. Siinä on

musta nahkaremmi ja valkoinen kello-
taulu. Metalliosat ovat kullanväriset. Kes-
kellä kellotaulua näkyy Suomen leijona.
Kuningas kääntää kellon ympäri.

”Sveitsiläinen!”

Suomen kuninkaan pitää tietenkin
päästä saunaan. Sitä varten on
varattu Suomen suurin sauna, me-
risotakoulun sadan hengen löylyhuone
Suomenlinnassa.

Mutta kuningas sanoo taas ei. Hän ei halua sauna, vaikka on valtiavierailulla Suomessa. ”Jos menen nyt saunaan, en enää mitenkään pysy hereillä.”

No, sauna onkin aina ollut Suomessa tasa-arvon symboli.

Joka tapauksessa ilta on mitä suloisin
kesäilta. Ja vielä lauantai.

Kuningas istuskelee laiturilla. Kuin
viivytellen aurinko alkaa laskea Helsingin-
niemen taakse. Jänis loikkii sillalla.

Rannassa on joutsenemo ja sen seitsemän
poikasta. Poikaset ryömivät nukkumaan
emon sulkien alle. Samassa toinen joutsen
ilmestyy laiturin takaa. Se tulee katsomaan,
että kaikki on hyvin. Perheen isä.

Milloinkohan joutsenet parittelevat?
joku seurueesta kysyy.

”Helmi-maaliskuussa”, Suomen
kuningas tietää. Hän opiskeli tiedon
metsästyslupaa varten. Kuningas kertoo
kerran ampuneensa joutsenen. Se ei
ollut Suomen kansalliseläin laulujout-
sen, vaan sen vähäarvoinen sukulainen,
kyhmyjoutsen.

”Luulin, että se olisi kevyt, kun ne

näyttävät niin pöyheiltä”, kuningas kertoo.
”Mutta joutsen oli niin painava, ettei koirani
suostunut noutamaan sitä pelloltamme.
Liha oli kyllä oikein hyvää.”

Kuninkaan seurue on saunonut ja siirtyy
Suomenlinnan lauttarantaan. Se on täynnä
humalaisia nuoria.

”Jos jäisin Suomeen, kuolisin varmaan
maksakirroosiin”, kuningas huokaa.

Punapaitainen tyttö kyristelee penkin
laidalla ja oksentaa. Joku paheksuu.

”Pitääkö sitä olla niin saksalainen”,
kuningas motkottaa paheksujalle.

Suomen kuningas istuu Suomen-
linnan lautan kannella. Edessä
häämöttää Presidentinlinna. Ku-
ningasta haastatellaan videonauhalle, jotta

suomalaiset näkisivät kuninkaansa myös
elävässä kuvassa. (Nauha on nähtävissä
internetissä Helsingin Sanomien sivuilla
osoitteessa www.nyt.fi.)

Kuningas on elementissään. Hän kiittää
suomalaisia jälleen lämpimästi vieraanva-
raisuudesta. Hän sanoo, että hänellä on
ollut Suomessa erittäin hauskaa.

Lopuksi kuningas katsoo suoraan kame-
raan ja antaa historiallisen lausunnon:

”Jos joskus päätätte muuttaa perustus-
lakianne, olen käytettävissänne! Read my
lips, I will be there!”

Tuttu vihreä Volkswagen Caravelle
kääntyy Tuusulantielle. Omalla
paikallaan, keskipenkin vasem-
massa laidassa istuu Suomen kuningas.

Koko nelipäiväisen vierailun ajan sää on
ollut mitä ihanin, mutta nyt taivaalle valuu
tummia pilviä.

Kuningas pulputtaa yhä puhetta, vaikka
vierailu on ottanut voimille.

Kun hänen koneensa pääsee takaisin
New Yorkiin, hänellä on heti tapaaminen
erään meikkitaiteilijan kanssa. Sitten
hänen pitää kiirehtiä skannaamaan joi-
takin kuvia. Seuraavana päivänä on 50
hengen hienot juhlat. Ne pidetään Krug-
samppanjan omistajan kunniaksi. Kuulun
samppanjalaton omistaja vierailee Man-
hattanilla.

Volkari saapuu lentoasemalle. Samalla
hetkellä alkaa sataa.

”Minähän kastun!” kuningas huutaa ja
juoksee terminaaliin suojaan.

Suojaan päästyään hän juttelee: ”Kii-
tos, kiitos vielä kerran. Lupaani, että kun
palaan, aurinko paistaa taas!”

Lähtöaula 2:ssa kuninkaalle ojennetaan
läksiäislahja. Se on pakattu harmaaseen
muovipussiin.

”Ei kai siellä vain ole sitä kruunua! Nyt
minä häivyn!”

Turha huoli. Paketissa on tosin kak-
sikymmentäviisi kruunun kuvaa. Ne
koristavat suklaakonvehteja, jotka teetet-
tiin kuninkaan juhlavastaanottoa varten.
Enempää ei juhlista jäänyt.

Pussiin on pakattu myös kaksitoista
purkkia silliä, ruisleipää ja iso pullo Kos-
kenkorvaa.

Se on parasta, mitä Suomi voi kunin-
kaalleen tällä erää tarjota.

Kuninkaan seurue viettää lauantai-iltaa saunoen Suomenlinnassa. Kuningas selin punaisessa paidassa. Kyhmyjoutsenet siirtyvät samaan aikaan jo iltalevolle.